

Arkadiusz Artyszak

Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie

PRODUKCJA BURAKÓW CUKROWYCH W POLSCE PO WEJŚCIU DO UE NA TLE POZOSTAŁYCH KRAJÓW CZŁONKOWSKICH

PRODUCTION OF SUGAR BEETS IN POLAND AFTER ACCESSION TO THE EU AT THE BACKGROUND OF MEMBER STATES

Słowa kluczowe: buraki cukrowe, Unia Europejska

Key words: sugar beets, EU

Synopsis. Przedstawiono zmiany w powierzchni uprawy, plonów oraz produkcji buraków cukrowych w Polsce oraz wybranych krajach Unii Europejskiej, w latach 2003-2009. Powierzchnia uprawy buraków cukrowych w Polsce zmniejszyła się w tym okresie o 30%, a produkcja o 19%. Jest to znacznie więcej niż w wypadku dwóch większych od Polski producentów cukru: Niemiec, a przede wszystkim Francji. Od 2003 do 2009 r. areal uprawy buraków cukrowych, a także ich zbiory najbardziej zmniejszyły się w województwie podlaskim, a zwiększyły się jedynie w województwie lubuskim.

Wstęp

Wejście Polski do UE spowodowało znaczne zmiany w produkcji buraków cukrowych. Jeszcze większy wpływ miało wejście w życie reformy unijnego rynku cukru od 1 lipca 2006 r. Celem pracy jest ocena zmian w produkcji buraków cukrowych w Polsce na tle wybranych krajów UE w latach 2003-2009, z uwzględnieniem poszczególnych województw.

Metodyka badań

Na podstawie informacji GUS i Eurostat zestawiono dane dotyczące powierzchni uprawy, plonów oraz zbiorów buraków cukrowych w Polsce i wybranych krajach UE, w latach 2003-2009. W wypadku Polski przedstawiono je także w podziale na poszczególne województwa. Przyjęto 2003 rok jako bazowy (2003 = 100) i przeliczono wszystkie dane. W ten sposób oceniano zmiany w stosunku do ostatniego roku przed wejściem Polski do UE, ze szczególnym uwzględnieniem lat 2006-2009, czyli obowiązywania reformy rynku cukru.

Wyniki

Wstąpienie Polski do UE spowodowało wzrost powierzchni uprawy buraków cukrowych o 11 tys. ha, czyli o 3,8% w stosunku do 2003 r. (tab. 1 i 2). W 2004 r. najbardziej, bo o 22 tys. ha (95,7%), zwiększył się areal uprawy w Austrii. Pierwszy rok obowiązywania reformy rynku cukru (2006 r.) spowodował ograniczenie powierzchni uprawy buraków cukrowych w zdecydowanej większości krajów UE, z wyjątkiem Austrii i Irlandii. W Polsce buraki zajmowały o 8,4% arealu mniej, niż przed integracją z UE. Po trzech latach obowiązywania reformy, w 2009 r. w większości państw członkowskich uprawiano mniej buraków niż przed 2006 r. Wyjątkiem pozostała jedynie Austria, w której powierzchnia uprawy była o 91% większa. Niewielkiemu zmniejszeniu uległa także powierzchnia uprawy we Francji, o ok. 8%. W Polsce reforma spowodowała ograniczenie arealu uprawy o 30% w stosunku do 2003 r.

Ograniczaniu powierzchni uprawy buraków towarzyszył wzrost plonowania. Największe plonowanie odnotowano na Węgrzech – w ciągu 6 lat wzrosło ono o 60% i na Słowacji – o 54%. W Polsce plony zwiększyły się w tym czasie o 14%.

Zbiory buraków cukrowych w latach 2003-2009 uległy zmniejszeniu w większości krajów UE, z wyjątkiem Austrii i Francji. Z trzech największych producentów buraków, czyli Francji, Niemiec i Polski tylko w naszym kraju uległy znacznemu obniżeniu, bo aż o 19%. Tymczasem we Francji wzrosły o 13%, a w Niemczech zmały jedynie o 3%.

Tabela 1. Produkcja buraków cukrowych w Polsce i w niektórych krajach UE w latach 2003-2009

Kraje	Powierzchnia uprawy [tys. ha]										Plony [t/ha]										Zbiory [tys. t]									
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009		
Polska	286	297	286	262	247	188	200	41,0	42,8	41,6	43,8	51,3	46,5	46,9	11 740	12 730	1 191,2	11 475	12 682	8715	9512	11 740	12 730	1 191,2	11 475	12 682	8715	9512		
Austria	23	45	45	39	42	43	44	59,8	64,6	69,0	63,3	62,8	71,9	70,1	2585	2935	3084	2493	2656	3091	3083	2585	2935	3084	2493	2656	3091	3083		
Belgia	91	88	85	83	83	b.d.	62	70,7	70,8	65,8	68,3	69,3	b.d.	73,7	6450	6216	5606	5667	5731	4372	4569	6450	6216	5606	5667	5731	4372	4569		
Dania	50	49	48	41	39	36	b.d.	64,5	58,1	57,6	55,9	57,2	55,9	b.d.	3200	2829	2763	2314	2255	2011	b.d.	3200	2829	2763	2314	2255	2011	b.d.		
Francja	402	386	379	379	394	350	370	72,7	79,1	77,3	78,8	84,4	86,2	89,6	29 238	30 554	29 303	29 879	33 213	30 160	33 146	29 238	30 554	29 303	29 879	33 213	30 160	33 146		
Grecja	42	36	41	40	16	b.d.	b.d.	52,4	63,9	63,5	40,0	53,9	b.d.	b.d.	2200	2300	2573	1600	852	903	b.d.	2200	2300	2573	1600	852	903	b.d.		
Hiszpania	100	103	102	87	74	54	50	64,0	68,1	65,4	69,6	71,9	73,9	81,8	6414	6997	6677	6045	5315	3992	4089	6414	6997	6677	6045	5315	3992	4089		
Irlandia	31	31	31	32	1	1	1	45,2	48,4	48,4	45,3	45,0	45,0	45,0	1400	1500	1500	1450	45	45	45	1400	1500	1500	1450	45	45	45		
Niderlandy	110	99	94	84	82	b.d.	73	58,2	63,6	61,2	65,5	67,1	b.d.	78,6	6400	6292	5750	5500	5512	5219	5735	6400	6292	5750	5500	5512	5219	5735		
Niemcy	445	441	420	358	403	b.d.	384	59,3	61,6	60,2	57,7	62,4	b.d.	66,5	26 400	27 159	25 285	20 647	25 139	22 846	25 550	26 400	27 159	25 285	20 647	25 139	22 846	25 550		
Rep. Czeska	77	71	66	61	54	50	53	45,2	50,3	53,3	51,5	53,2	52,8	57,3	3495	3579	3496	3138	2890	2642	3038	3495	3579	3496	3138	2890	2642	3038		
Słowacja	32	36	30	28	19	b.d.	16	36,6	45,0	53,3	49,5	44,9	b.d.	56,2	1172	1599	1599	1371	847	679	899	1172	1599	1599	1371	847	679	899		
Szwecja	50	48	48	44	41	37	40	49,9	52,1	50,0	50,2	51,5	53,4	60,2	2500	2484	2400	2189	2100	1975	2406	2500	2484	2400	2189	2100	1975	2406		
Węgry	53	61	62	50	41	14	13	34,0	51,3	50,1	50,8	41,1	38,0	54,5	1802	3130	3108	2548	1693	532	708	1802	3130	3108	2548	1693	532	708		
W. Brytania	162	136	148	131	122	b.d.	b.d.	57,4	55,9	57,4	54,6	53,3	b.d.	b.d.	9335	7600	8500	7150	6500	7525	8330	9335	7600	8500	7150	6500	7525	8330		
Włochy	215	217	223	92	86	71	74	38,6	46,5	38,7	11,6	54,1	65,2	b.d.	11 569	10 100	8609	10 641	4630	4630	b.d.	11 569	10 100	8609	10 641	4630	4630	b.d.		

b.d. – brak danych

Źródło: opracowanie własne na podstawie Eurostat 2004-2010, Rocznik Statystyczny... 2004-2010.

Tabela 2. Produkcja buraków cukrowych w Polsce i w niektórych krajach UE w latach 2003-2009 (2003 = 100,0)

Kraje	Powierzchnia uprawy [tys. ha]										Plony [t/ha]										Zbiory [tys. t]									
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009		
Polska	100,0	103,8	100,0	91,6	86,4	65,7	69,9	100,0	104,4	101,5	106,8	125,1	113,4	114,4	100,0	108,4	101,5	97,7	108,0	74,2	81,0	100,0	108,4	101,5	97,7	108,0	74,2	81,0		
Austria	100,0	195,7	195,7	169,6	182,6	187,0	191,3	100,0	108,0	115,4	105,9	105,0	120,2	117,2	100,0	113,5	119,3	96,4	102,7	119,6	119,3	100,0	113,5	119,3	96,4	102,7	119,6	119,3		
Belgia	100,0	96,7	93,4	91,2	91,2	b.d.	68,1	100,0	100,1	93,1	96,6	98,0	b.d.	104,2	100,0	96,4	86,9	87,9	88,9	67,8	70,8	100,0	96,4	86,9	87,9	88,9	67,8	70,8		
Dania	100,0	98,0	96,0	82,0	78,0	72,0	b.d.	100,0	90,1	89,3	86,7	88,7	86,7	b.d.	100,0	88,4	86,3	72,3	70,5	62,8	b.d.	100,0	88,4	86,3	72,3	70,5	62,8	b.d.		
Francja	100,0	96,0	94,3	94,3	98,0	87,1	92,0	100,0	108,8	106,3	108,4	116,1	118,6	123,2	100,0	30554	100,2	102,2	113,6	103,2	113,4	100,0	30554	100,2	102,2	113,6	103,2	113,4		
Grecja	100,0	85,7	97,6	95,2	38,1	b.d.	b.d.	100,0	121,9	121,2	76,3	102,9	b.d.	b.d.	100,0	104,5	117,0	72,7	38,7	41,0	b.d.	100,0	104,5	117,0	72,7	38,7	41,0	b.d.		
Hiszpania	100,0	103,0	102,0	87,0	74	54	50	100,0	106,4	102,2	108,8	112,3	115,5	127,8	100,0	109,1	104,1	94,2	82,9	62,2	63,8	100,0	109,1	104,1	94,2	82,9	62,2	63,8		
Irlandia	100,0	100,0	100,0	103,2	3,2	3,2	3,2	100,0	107,1	107,1	100,2	99,6	99,6	99,6	100,0	107,1	107,1	103,6	3,2	3,2	3,2	100,0	107,1	107,1	103,6	3,2	3,2	3,2		
Niderlandy	100,0	90,0	85,5	76,4	74,5	b.d.	66,4	100,0	109,3	105,2	112,5	115,3	b.d.	135,1	100,0	98,3	89,8	85,9	86,1	81,5	89,6	100,0	98,3	89,8	85,9	86,1	81,5	89,6		
Niemcy	100,0	99,1	94,4	80,4	90,6	b.d.	86,3	100,0	103,4	101,5	97,3	105,2	b.d.	112,1	100,0	102,9	95,8	78,2	95,2	86,5	96,8	100,0	102,9	95,8	78,2	95,2	86,5	96,8		
Rep. Czeska	100,0	92,2	85,7	79,2	70,1	64,9	68,8	100,0	111,3	117,9	113,9	117,7	116,8	126,8	100,0	102,4	100,0	89,8	82,7	75,6	86,9	100,0	102,4	100,0	89,8	82,7	75,6	86,9		
Słowacja	100,0	112,5	93,8	87,5	59,4	b.d.	50,0	100,0	123,0	145,6	135,2	122,7	b.d.	153,6	100,0	136,4	136,4	117,0	72,3	57,9	76,7	100,0	136,4	136,4	117,0	72,3	57,9	76,7		
Szwecja	100,0	96,0	96,0	88,0	82,0	74,0	80,0	100,0	104,4	100,2	100,6	103,2	107,0	120,6	100,0	99,4	96,0	87,6	84,0	79,0	96,2	100,0	99,4	96,0	87,6	84,0	79,0	96,2		
Węgry	100,0	115,1	117,0	94,3	77,4	26,4	24,5	100,0	150,9	147,4	149,4	120,9	111,8	160,3	100,0	173,7	172,5	141,4	94,0	29,5	39,3	100,0	173,7	172,5	141,4	94,0	29,5	39,3		
W. Brytania	100,0	84,0	91,4	80,9	75,3	b.d.	b.d.	100,0	97,4	100,0	95,1	92,9	b.d.	b.d.	100,0	81,4	91,1	76,6	69,6	80,6	89,2	100,0	81,4	91,1	76,6	69,6	80,6	89,2		
Włochy	100,0	100,9	103,7	42,8	40,0	33,0	34,4	100,0	120,5	100,3	30,1	140,2	168,9	b.d.	100,0	87,3	74,4	92,0	40,0	40,0	b.d.	100,0	87,3	74,4	92,0	40,0	40,0	b.d.		

b.d. – brak danych

Źródło: jak w tab. 1.

Tabela 3. Produkcja buraków cukrowych w poszczególnych województwach w latach 2003-2009

Województwa	Powierzchnia uprawy [tys. ha]									Plony [t/ha]									Zbiory [tys. t]								
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009						
Dolnośląskie	27,4	28,3	27,1	26,8	24,1	19,9	20,6	36,6	42,5	43,7	42,8	53,5	46,1	47,9	1002,4	1205,0	1184,9	1145,4	1287,8	919,4	985,7						
Kujawsko-pom.	49,7	49,4	48,8	41,5	41,4	30,9	35,3	44,4	46,9	37,3	46,9	55,6	52,2	46,6	2206,8	2312,3	1820,2	1948,3	2300,1	1611,2	1643,2						
Lubelskie	40,8	41,1	45,2	39,1	35,6	30,0	28,4	46,2	45,5	38,5	41,1	48,9	45,5	47,3	1883,1	1871,8	1738,5	1606,0	1741,0	1362,7	1341,9						
Lubuskie	2,1	3,3	3,5	3,3	3,2	1,4	2,0	36,4	39,9	36,5	30,4	44,2	40,9	42,2	74,6	131,5	128,2	98,9	141,8	57,1	85,7						
Łódzkie	10,8	10,3	11,0	9,3	8,6	6,7	6,7	40,0	42,5	36,1	39,9	54,9	43,8	46,3	432,2	437,4	394,8	370,3	472,3	293,7	311,1						
Mazowieckie	21,2	26,1	22,2	23,5	21,9	16,1	14,5	36,2	37,3	40,9	43,3	43,2	38,2	42,8	767,2	972,5	907,1	1020,0	944,7	614,0	620,0						
Opolskie	21,1	21,9	19,3	19,5	17,8	10,8	13,7	39,7	42,7	46,5	47,9	57,6	60,1	53,4	838,2	936,0	896,8	931,3	1027,4	646,0	730,1						
Podkarpackie	5,8	7,1	7,5	5,0	5,6	4,0	4,9	48,5	41,4	34,8	48,7	47,2	48,5	48,5	281,1	292,5	259,4	242,5	262,3	193,1	236,6						
Podlaskie	6,8	6,7	5,8	4,9	4,6	0,0	0,4	36,0	36,5	41,4	49,3	50,1	47,1	42,3	245,5	245,7	240,0	243,3	231,5	1,9	17,7						
Pomorskie	13,8	13,8	12,6	10,9	10,5	8,5	10,6	46,1	42,3	41,5	46,9	48,7	47,3	47,6	635,2	584,3	520,7	509,5	511,7	402,8	503,1						
Śląskie	2,5	3,1	3,0	2,1	2,0	1,5	1,4	47,7	37,2	39,0	49,8	55,8	59,4	48,0	121,0	115,8	117,7	106,8	110,8	87,2	65,6						
Świętokrzyskie	10,3	10,3	9,2	8,7	7,3	5,7	5,8	39,6	44,0	41,7	40,7	50,6	41,9	46,5	407,2	451,6	383,5	355,7	366,9	239,6	269,9						
Warmińsko-maz.	4,4	5,3	3,8	4,4	4,0	2,8	2,9	51,2	37,8	47,5	49,4	50,8	50,6	45,0	223,7	200,2	181,3	216,8	205,4	140,8	131,6						
Wielkopolskie	54,0	54,3	52,9	50,4	48,6	39,6	41,9	37,7	42,6	43,7	43,1	51,0	43,8	45,6	2033,2	2316,4	2309,4	2171,3	2478,2	1734,2	1910,0						
Zachodniopom.	13,7	14,3	12,6	11,3	11,1	8,7	9,6	36,6	39,9	43,5	39,2	47,4	40,0	46,0	500,6	571,4	549,8	442,6	524,8	346,0	443,3						

Źródło: opracowanie własne na podstawie Rocznik Statystyczny... 2004-2010.

Tabela 4. Produkcja buraków cukrowych w poszczególnych województwach w latach 2003-2009 (2003 = 100)

Województwa	Powierzchnia uprawy [tys. ha]									Plony [t/ha]									Zbiory [tys. t]								
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009						
Dolnośląskie	100,0	103,3	98,9	97,8	88,0	72,6	75,2	100,0	116,1	119,4	116,9	146,2	126,0	130,9	100,0	120,2	118,2	114,3	128,5	91,7	98,3						
Kujawsko-pom.	100,0	99,4	98,2	83,5	83,3	62,2	71,0	100,0	105,6	105,7	132,9	125,2	117,6	105,0	100,0	104,8	82,5	88,3	104,2	73,0	74,5						
Lubelskie	100,0	100,7	110,8	95,8	87,3	73,5	69,6	100,0	98,5	83,3	89,0	105,8	98,5	102,4	100,0	99,39	92,3	85,3	92,5	72,4	71,3						
Lubuskie	100,0	157,1	166,7	157,1	152,4	66,7	95,3	100,0	109,6	100,3	83,5	121,4	112,4	115,9	100,0	176,3	171,8	132,6	190,1	76,5	114,9						
Łódzkie	100,0	95,4	101,9	86,1	79,6	62,0	62,0	100,0	106,3	90,3	99,8	137,3	109,5	115,8	100,0	101,2	91,3	85,7	109,3	68,0	72,0						
Mazowieckie	100,0	95,2	81,0	66,7	57,1	47,6	61,9	100,0	103,1	115,5	110,8	147,1	148,0	126,1	100,0	98,2	97,9	75,6	85,5	74,2	81,5						
Opolskie	100,0	123,1	104,7	115,8	103,3	75,9	68,4	100,0	103,0	113,0	119,6	119,3	105,5	118,2	100,0	126,8	118,2	133,0	123,1	80,0	80,8						
Podkarpackie	100,0	103,8	91,5	92,4	84,4	51,2	64,9	100,0	107,6	117,1	120,7	145,1	151,4	134,5	100,0	111,7	107,0	111,1	122,6	77,1	87,1						
Podlaskie	100,0	122,4	129,3	86,2	96,6	69,0	84,5	100,0	85,4	71,8	100,4	97,3	100,0	100,0	100,0	104,1	92,3	86,3	93,3	68,7	84,2						
Pomorskie	100,0	98,5	85,3	72,1	67,6	0,0	5,9	100,0	101,4	115,0	136,9	139,2	130,8	117,5	100,0	100,1	97,8	99,1	94,3	0,8	7,2						
Śląskie	100,0	100,0	91,3	79,0	76,1	61,6	76,8	100,0	91,8	90,0	101,7	105,6	102,6	103,3	100,0	92,0	82,0	80,2	80,6	63,4	79,2						
Świętokrzyskie	100,0	124,0	120,0	84,0	80,0	60,0	56,0	100,0	78,0	81,8	104,4	117,0	124,5	100,6	100,0	95,7	97,3	88,3	91,6	72,1	54,2						
Warmińsko-maz.	100,0	100,0	89,3	84,5	70,9	55,3	56,3	100,0	111,1	105,3	102,8	127,8	105,8	117,4	100,0	110,9	94,2	87,4	90,1	58,8	66,3						
Wielkopolskie	100,0	120,5	86,4	100,0	90,9	63,6	65,9	100,0	73,8	92,8	96,5	99,2	98,8	87,9	100,0	89,5	81,0	96,9	91,8	62,9	58,8						
Zachodniopom.	100,0	100,6	98,0	93,3	90,0	73,3	77,6	100,0	113,0	115,9	114,3	135,3	116,2	121,0	100,0	113,9	113,6	106,8	121,9	85,3	93,9						
Zachodniopom.	100,0	104,4	92,0	82,5	81,0	63,5	70,1	100,0	109,0	118,9	107,1	129,5	109,3	125,7	100,0	114,1	109,8	88,4	104,8	69,1	888,6						

Źródło: jak w tab. 3.

W 2003 r., czyli w ostatnim roku przed wejściem Polski do UE, najczęściej buraków uprawiano w województwie wielkopolskim (54 tys. ha), kujawsko-pomorskim (49,7 tys. ha) oraz lubelskim (40,8 tys. ha) (tab. 3). Trzy lata później (2006 r.), czyli w momencie wejścia w życie reformy rynku cukru, kolejność była podobna. W 2009 r. najczęściej buraków uprawiano w województwie wielkopolskim (41,9 tys. ha), kujawsko-pomorskim (35,3 tys. ha) i lubelskim (28,4 tys. ha). Po wejściu Polski do UE powierzchnia uprawy buraka najbardziej wzrosła w województwie lubuskim (o 57,1%), śląskim (o 24,0%), mazowieckim (o 23,1%), podkarpackim (o 22,4%) i warmińsko-mazurskim (20,5%) (tab. 4), a nieznacznie zmalała w województwach: kujawsko-pomorskim, łódzkim, małopolskim i podlaskim. W pierwszym roku obowiązywania reformy rynku cukru (2006 r.) powierzchnia uprawy buraka w większości województw była mniejsza niż przed wejściem Polski do UE. Wyjątkiem było województwo lubuskie (wzrost o 57,1% w stosunku do 2003 r.) oraz mazowieckie (wzrost o 15,8%), natomiast w województwie warmińsko-mazurskim powierzchnia zasiewów buraka cukrowego nie ulegała zmianie. Największy spadek powierzchni uprawy zanotowano w woj. małopolskim (o 33,3%), podlaskim (o 27,9%) i pomorskim (o 21,0%). W 2007 r. większą niż przed integracją, powierzchnię buraków udało się utrzymać jedynie w województwie lubuskim (o 52,4%) oraz w mazowieckim (o 3,3%). W pozostałych ulegała ona zmniejszeniu od 10 do 40%, najbardziej zaś w województwie małopolskim (o 42,9%) i podlaskim (o 32,4%).

W trzecim roku obowiązywania reformy rynku cukru (2008 r.) we wszystkich województwach stwierdzono ograniczenie arealu uprawy buraka, a w województwie podlaskim nawet całkowite jej zaniechanie, co było spowodowane decyzją Krajowej Spółki Cukrowej o zamknięciu Cukrowni Łapy. W 2009 r. powierzchnia uprawy buraka była najbardziej ograniczona w stosunku do 2003 r. w woj. podlaskim (o 94,1%), śląskim (o 44%) i świętokrzyskim (o 43,7%). Najmniej natomiast w województwie lubuskim (o 4,7%) i podkarpackim (o 15,5%).

Plony buraka cukrowego są głównie determinowane przez pogodę, warunki glebowe oraz intensywność gospodarowania. W 2003 r. plony przekraczające 40 t/ha uzyskano w 7 województwach: warmińsko-mazurskim (51,2 t/ha), podkarpackim (48,5 t/ha), śląskim (47,7 t/ha), lubelskim (46,2 t/ha), pomorskim (46,1 t/ha), kujawsko-pomorskim (44,4 t/ha) i małopolskim (42,5 t/ha). W 2009 r. we wszystkich województwach plony przekraczały 40 t/ha, a w dwóch przekraczały 50 t/ha (małopolskie i opolskie). Jedynie plony w województwie warmińsko-mazurskim były mniejsze (o 22,1%) niż w 2003 r. W większości województw plony były większe o 20-30% niż 6 lat wcześniej. Największa zwyczajka plonów wystąpiła w województwie opolskim (o 34,5%) i dolnośląskim (o 30,9%).

W 2003 r. zbiory przekraczające 2 mln t zanotowano w dwóch województwach (kujawsko-pomorskie i wielkopolskie), a w dwóch większe niż 1 mln t (lubelskie i dolnośląskie). W 2004 r. tendencje były podobne. W pierwszym roku obowiązywania reformy, największe zbiory odnotowano w województwie: wielkopolskim (2,2 mln t), kujawsko-pomorskim (1,9 mln t), lubelskim (1,6 mln t) i dolnośląskim (1,1 mln t). W 2009 r. tylko w trzech województwach zebrano ponad 1 mln t buraka. Były to województwa: wielkopolskie (1,9 mln t), kujawsko-pomorskie (1,6 mln t) oraz lubelskie (1,3 mln t).

Wnioski

Na podstawie analizy danych wysunięto wnioski.

1. W latach 2003-2009 powierzchnia uprawy buraków cukrowych w Polsce zmniejszyła się o 30%, a zbiory o 19%. Jest to znacznie więcej niż w wypadku dwóch większych producentów cukru, tj. Niemiec i Francji.
2. W latach 2003-2009 areal uprawy buraków cukrowych, a także ich zbiory najbardziej zmniejszyły się w województwie podlaskim a zwiększyły się jedynie w województwie lubuskim.

Literatura

Eurostat. Dane za lata 2004-2010.
Rocznik Statystyczny za lata 2004-2010: GUS, Warszawa.

Summary

The paper aims to analyze the sown area, yields and production of sugar beets in Poland and selected countries of the EU in years 2003-2009. Sown area of sugar beets in Poland reduced in this period about 30% and production 19%. It is much more than in case of two producers of sugar larger than Poland, Germany but first of all France. From 2003 to 2009 sown area and production of sugar beets the most reduced in podlaskie province and they increased only in lubuskie province.

Adres do korespondencji:

dr inż. Arkadiusz Artyszak
Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie
Katedra Agronomii
ul. Nowoursynowska 159
02-787 Warszawa
tel. (22) 593 27 02
e-mail: arkadiusz_artyszak@sggw.pl